

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦ. Δ/ΝΣΗ Α΄ΒΑΘΜΙΑΣ & Β΄ΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΦΟΡΟΔΙΑΓΝΩΣΗΣ, ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ Ν. ΦΛΩΡΙΝΑΣ**

Φλώρινα 12/03/2010

Αρ. Πρωτ.: 90/Φ.11

**Ταχ. Δ/ση : Μ. Αλεξάνδρου 111
53100, Φλώρινα
Τηλέφωνο : 2385045611 & 2385045281
Fax : 2385045611
Πληροφορίες : Ανδρέας Μαρκόπουλος
E-Mail : mail@kday.flo.sch.gr**

**Προς: κ.κ. Διευθυντές
& Εκπαιδευτικούς
των Γυμνασίων &
Λυκείων Ν. Φλώρινας
(Δια του κ. Διευθυντή Β/Βάθμιας
Εκπ/σης Ν. Φλώρινας)**

**ΘΕΜΑ: «Η εξέταση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές
εκπαιδευτικές ανάγκες».**

Σύμφωνα με το Π.Δ. 12 – ΦΕΚ Α 22/2009 και το Ν.3699/2008 η εξέταση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες γίνεται ως εξής:

1. Οι μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που αναφέρονται στο ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199 τ. Α΄) εξετάζονται προφορικά ή γραπτά, κατά περίπτωση, ανάλογα με τις δυνατότητές τους και αξιολογούνται με βάση το ένα (1) από τα δύο (2) προβλεπόμενα είδη εξέτασης και μόνο.

Ειδικότερα:

α) Εξετάζονται μόνο προφορικά κατόπιν αίτησής τους οι μαθητές που αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή:

i) είναι τυφλοί, σύμφωνα με τον ν. 958/1979 (ΦΕΚ 191 Α΄) ή είναι αμβλύωπες με χαμηλή όραση και έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67%,

ii) έχουν κινητική αναπηρία τουλάχιστον 67% μόνιμη ή προσωρινή, που συνδέεται με τα άνω άκρα,

iii) πάσχουν από σπαστικότητα των άνω άκρων,

iv) πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή,

ν) παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία

Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Λύκειό τους συνοδευόμενη από τη γνωμάτευση σύμφωνα με το ισχύον κάθε φορά σύστημα πιστοποίησης αναπηρίας της οικείας υγειονομικής επιτροπής για τις περιπτώσεις I έως IV, από την οποία προκύπτει ότι η επίδοσή τους στα μαθήματα δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί με γραπτές εξετάσεις. Για την περίπτωση ν απαιτείται γνωμάτευση από τα οικεία Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.), που λειτουργούν στις έδρες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Νομαρχιακών Διαμερισμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν. 3699/2008 ή από τα πιστοποιημένα από το Υπουργείο Παιδείας Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ), στην οποία θα αναγράφεται η ειδική μαθησιακή δυσκολία του μαθητή καθώς και ο χρόνος επαναξιολόγησής του.

β) Οι μαθητές με φάσμα αυτισμού εξετάζονται μόνο i) γραπτά ή ii) προφορικά. Για τις περιπτώσεις αυτές απαιτείται γνωμάτευση από τα οικεία ΚΕ.Δ.Δ.Υ., που λειτουργούν στις έδρες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Νομαρχιακών Διαμερισμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν. 3699/2008 ή τα πιστοποιημένα από το Υπουργείο Παιδείας, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ) στην οποία θα αναγράφεται η ειδική μαθησιακή δυσκολία του μαθητή, ο προφορικός ή ο γραπτός τρόπος εξέτασης καθώς και ο χρόνος επαναξιολόγησής του. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Λύκειό τους συνοδευόμενη από τη γνωμάτευση των αναφερόμενων Κέντρων.

γ) Εξετάζονται μόνο γραπτά οι μαθητές που έχουν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και πάνω και όσοι παρουσιάζουν προβλήματα λόγου και ομιλίας (δυσarthρία, τραυλισμός) καθώς και προβλήματα επιληψίας, τα οποία πιστοποιούνται από την οικεία υγειονομική Επιτροπή ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Λύκειό τους συνοδευόμενη από τη γνωμάτευση σύμφωνα με το ισχύον κάθε φορά σύστημα πιστοποίησης αναπηρίας.

δ) Ειδικά για τους μαθητές που είναι τυφλοί, σύμφωνα με τον ν. 958/1979 (ΦΕΚ 191 Α΄) ή είναι αμβλύωπες με χαμηλή όραση οι οποίοι έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφός, βαρήκοος), γνωματεύσεις χορηγούνται και από τις Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.) και του Εθνικού Κέντρου Κωφών (ΕΙΚ) εφόσον πιστοποιηθούν από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ως Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες.

ε) Όταν υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των γνωματεύσεων των ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και ΙΠΔ για τον ίδιο μαθητή, δίδεται το δικαίωμα προσφυγής σε πενταμελή Δευτεροβάθμια Ειδική Διαγνωστική Επιτροπή Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή.

Η απόφαση της δευτεροβάθμιας ΕΔΕΑ είναι οριστική. Στην περίπτωση που υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των γνωματεύσεων των ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και των ΙΠΔ για τον ίδιο μαθητή και δεν έχει γίνει προσφυγή στην πενταμελή Δευτεροβάθμια ΕΔΕΑ, υπερισχύει η γνωμάτευση του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Σε περίπτωση προσφυγής στην ΕΔΕΑ η σχετική αίτηση και η γνωμάτευση υποβάλλεται στο Διευθυντή του οικείου Λυκείου το αργότερο μέχρι 31 Μαρτίου εκάστου έτους.

στ) Τυχόν γνωματεύσεις ή διαγνωστικές εκθέσεις των Κ.Δ.Α.Υ. ή των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων, που έχουν εκδοθεί πριν από την ισχύ του Π. Δ. 12 – ΦΕΚ 22/2009, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της σχετικής αίτησης δεν έχει παρέλθει τριετία από την έκδοσή τους.

ζ) Δε γίνονται δεκτές οι γνωματεύσεις οι οποίες αναφέρουν αναπηρίες ή μαθησιακές δυσκολίες διαφορετικές από εκείνες που αναγράφονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Οι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών, των ΚΕΔΔΥ, των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων (ΙΠΔ) εκδίδονται κατά προτεραιότητα μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου.

2. Οι μαθητές του άρθρου αυτού οποιασδήποτε τάξης του Λυκείου, σε όσα μαθήματα εξετάζονται ενδοσχολικά, εξετάζονται ταυτόχρονα με τους μαθητές της τάξης στην οποία ανήκουν και στα ίδια θέματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραπάνω διατάγματος. Ειδικά, οι μαθητές του εδαφίου α και της περίπτωσης ii του εδαφίου β της παραγράφου 1 εξετάζονται ενώπιον επιτροπής, την οποία συγκροτεί για το σκοπό αυτό ο Διευθυντής του Λυκείου και την αποτελούν ο ίδιος ή ο Υποδιευθυντής, ως Πρόεδρος, και δύο (2) καθηγητές της ίδιας ή συναφούς με τα εξεταζόμενα μαθήματα ειδικότητας, ως μέλη. Ο μέσος όρος (Μ.Ο.) των βαθμών των δύο (2) καθηγητών είναι ο βαθμός του μαθητή στο εξεταζόμενο μάθημα.

Κατά τις ολιγόλεπτες ή ωριαίες δοκιμασίες των τετραμήνων η προφορική εξέταση των μαθητών αυτών γίνεται από τον οικείο καθηγητή.

3. Οι μαθητές της τελευταίας τάξης οι οποίοι υπάγονται στο εδάφιο α και στην περίπτωση ii του εδαφίου β της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, για τα εξεταζόμενα με κοινά θέματα σε εθνικό επίπεδο μαθήματα, εξετάζονται ως ακολούθως:

α) Στο οικείο Β.Κ. που λειτουργεί στη Διεύθυνση Δ.Ε. στην οποία ανήκει οργανικά το σχολείο φοίτησής τους, ενώπιον Επιτροπής Εξέτασης. Η Επιτροπή Εξέτασης του εδαφίου αυτού ορίζεται από τον Πρόεδρο του οικείου Β.Κ. και αποτελείται από:

i. Τον Πρόεδρο ή ένα μέλος της Επιτροπής του οικείου Β.Κ. ως Πρόεδρο.

ii. Από δύο (2) εκπαιδευτικούς λειτουργούς Δ.Ε. για κάθε εξεταζόμενο μάθημα από αυτούς που το δίδαξαν ένα τουλάχιστον σχολικό έτος κατά την τελευταία τριετία, ως εξεταστές-βαθμολογητές.

iii. Από ένα (1) Σχολικό Σύμβουλο ή εκπαιδευτικό λειτουργό Δ.Ε. με βαθμό Α΄ της ίδιας ή συγγενούς με το εξεταζόμενο μάθημα ειδικότητας, ως εξεταστή – τρίτο βαθμολογητή.

iv. Ένα εκπαιδευτικό λειτουργό Δ.Ε. ή διοικητικό υπάλληλο ως γραμματέα της Επιτροπής. Σε περίπτωση που οι εξεταζόμενοι μαθητές είναι περισσότεροι από είκοσι (20) ορίζεται και ένας βοηθός γραμματέας. Για κάθε είκοσι (20) επιπλέον εξεταζόμενους ορίζεται ένας ακόμη βοηθός γραμματέας.

Στην Επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας (1) Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕ.Δ.Δ.Υ. ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕ.Δ.Δ.Υ., για την παροχή διευκρινήσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, όταν ζητηθεί από την επιτροπή.

Στο χώρο λειτουργίας της Επιτροπής εξέτασης παρευρίσκεται σχολίατρος ή άλλος ιατρός του δημοσίου ή ιδιώτης ιατρός, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του οικείου Νομάρχη μετά από εισήγηση του οικείου Διευθυντή της Διεύθυνσης Δ.Ε. για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε έκτακτης ανάγκης των εξεταζομένων.

Ο οριζόμενος ιατρός οφείλει να είναι παρών μισή τουλάχιστον ώρα πριν από την έναρξη των εξετάσεων και να παραμείνει σε όλη τη διάρκεια των εξετάσεων.

Σε περίπτωση που οι εξεταζόμενοι είναι περισσότεροι από πέντε (5) σε κάθε εξεταζόμενο μάθημα, με απόφασή του ο Πρόεδρος της Επιτροπής μπορεί να αυξάνει τον αριθμό των μελών - εξεταστών ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών και τα μαθήματα στα οποία προσέρχονται να εξεταστούν.

Κάθε Επιτροπή έχει ως έργο την εξέταση και βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα των μαθητών που ανήκουν στο εδάφιο α και στην περίπτωση ii του εδαφίου β της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Στο γραπτό δοκίμιο κάθε εξεταζομένου σημειώνεται ο τρόπος εξέτασης του μαθητή και υπογράφεται από τους εξεταστές και τον Πρόεδρο της επιτροπής. Κατά την εξέταση παρευρίσκεται και ο τρίτος βαθμολογητής, για να αξιολογήσει το μαθητή σε περίπτωση διαφοράς βαθμολογίας.

β) Στις Διευθύνσεις Δ.Ε. στις οποίες δεν λειτουργούν Β.Κ. καθώς και στην περίπτωση που ο αριθμός των μαθητών που εξετάζονται σε ένα Β.Κ. είναι μεγαλύτερος από ογδόντα (80) με απόφαση του οικείου Διευθυντή της Διεύθυνσης Δ.Ε. ορίζεται Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξέτασης από τους έχοντες τα προβλεπόμενα για τους Προέδρους Βαθμολογικών Κέντρων προσόντα. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξέτασης ορίζει τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής, τον γραμματέα και τον βοηθό γραμματέα όπου απαιτείται, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του εδαφίου α της προαναφερθείσας παραγράφου

Δεν μπορεί να συμμετέχει στις Επιτροπές του Βαθμολογικού και του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου όποιος έχει σχέση συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τρίτου βαθμού με μαθητή που εξετάζεται σ' αυτήν ή καθηγητής που δίδασκε το ίδιο σχολικό έτος στο Λύκειο στο οποίο φοιτούσε ο εξεταζόμενος μαθητής.

γ) Στο Εξεταστικό Κέντρο όπου εξετάζονται οι μαθητές του Λυκείου στο οποίο φοιτούν, όσοι υπάγονται στην περίπτωση ι του εδαφίου β και στο εδάφιο γ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Η εξέταση των μαθητών αυτών γίνεται σε ξεχωριστή αίθουσα και ο χρόνος εξέτασης μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Λυκειακής Επιτροπής. Τα γραπτά τους συγκεντρώνονται μαζί με τα γραπτά των λοιπών μαθητών και διαβιβάζονται για βαθμολόγηση στο οικείο Β.Κ.

4. Οι αιτήσεις και οι γνωματεύσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό υποβάλλονται στο Διευθυντή του οικείου Λυκείου το αργότερο μέχρι 20 Φεβρουαρίου εκάστου έτους. Στις περιπτώσεις προσωρινής αδυναμίας λόγω τραυματισμού ή βλάβης των μαθητών, που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή, οι γνωματεύσεις μπορεί να υποβάλλονται και αργότερα.

Σύμφωνα με το Ν. 3699/2008 άρθ. 4, παρ.1 εδ. στ., για τους μαθητές που δεν εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, ωστόσο εμφανίζουν δυσκολίες στη μάθηση είτε αυτές αποδίδονται σε γνωστικές – αντιληπτικές ή άλλες αδυναμίες, όπως δυσκολία συγκέντρωσης προσοχής, σύνθετες γνωστικές και συναισθηματικές δυσκολίες, οριακή νοημοσύνη, ελαφρά νοητική καθυστέρηση οργανικής ή μη οργανικής αιτιολογίας, ή κοινωνικοπολιτισμικούς παράγοντες η διεπιστημονική ομάδα του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. εισηγείται εναλλακτικούς τρόπους εξέτασης για τη σχολική τους αξιολόγηση εκτός πανελληνίων εξετάσεων. Για τις περιπτώσεις αυτές προτείνεται να εφαρμόζονται προσαρμοστικές αλλαγές στις συνθήκες: **α) του χρόνου, β) του χώρου, γ) της παρουσίασης των θεμάτων των εξετάσεων και δ) της μορφής των απαντήσεων.**

Οι μαθητές για τους οποίους η διεπιστημονική ομάδα του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. εισηγείται εναλλακτικούς τρόπους εξέτασης για τις ενδοσχολικές εξετάσεις εξετάζονται ταυτόχρονα με τους μαθητές της τάξης στην οποία ανήκουν και στα ίδια θέματα. Τα θέματα καλό είναι να τροποποιούνται, έτσι ώστε να διευκολύνεται η κατανόηση τους και να περιορίζονται οι απαιτήσεις να παράγουν γραπτό λόγο, ή εκτενείς γραπτές απαντήσεις γιατί σε αυτούς τους τομείς κυρίως αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες δυσκολίες. Αν υπάρχει η δυνατότητα ο εκπαιδευτικός στη συνέχεια εξετάζει το μαθητή και ατομικά σε χώρο όπου υπάρχει ησυχία. Δίνεται επιπλέον χρόνος, όταν το ζητάει ο μαθητής προκειμένου να ολοκληρώσει τη δοκιμασία.

Οι οδηγίες των δοκιμασιών θα πρέπει:

- Να διαβάζονται δυνατά από τον υπεύθυνο πολλές φορές και να ελέγχεται η κατανόησή τους από το μαθητή με Μ.Δ.
- Να είναι γραμμένες σε απλή γλώσσα και οι λέξεις-κλειδιά να τονίζονται με έντονα γράμματα ή υπογράμμιση.
- Να μην διαβάζονται συγκεντρωτικά στην αρχή της εξέτασης, αλλά να παρουσιάζονται σελίδα - σελίδα και ανά ομάδες ασκήσεων.
- Να περιέχουν παραδείγματα.
- Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει αυξημένος κενός χώρος ανάμεσα στα στοιχεία της εξέτασης, να τοποθετούνται λιγότερα στοιχεία ανά σελίδα από ότι συνηθίζεται και να επιτρέπεται η χρήση βοηθητικής τεχνολογίας (π.χ. επεξεργαστής κειμένου).
- Ο μαθητής με Μ.Δ. θα μπορεί να απαντά στις ερωτήσεις:

α) σημειώνοντας στα φυλλάδια της αξιολόγησης,

β) υπαγορεύοντας το κείμενο στον εξεταστή ή

γ) ηχογραφώντας τις απαντήσεις.

Στην περίπτωση των γραπτών απαντήσεων σε ανοιχτές ερωτήσεις, οι απαιτήσεις στη ορθογραφία και τη στίξη θα πρέπει να είναι ελαστικές και να επιτρέπεται η χρήση βοηθημάτων (π.χ. λεξικού).

Επιπρόσθετα, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει σύμφωνα με την κρίση του ποικίλους τρόπους αξιολόγησης κατά περίπτωση για να διευκολύνει τους μαθητές που εμφανίζουν δυσκολίες μάθησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο δεν υποβαθμίζεται ο ρόλος της αξιολόγησης και δίνεται βαρύτητα στη δημιουργία κινήτρων για περαιτέρω προσπάθεια και επιτυχία.

Οι παρατηρήσεις σας, η άποψη που έχετε σχηματίσει για το μαθητή μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και επισημάνσεις για συμπεριφορές που σας προβληματίζουν είναι πολύ χρήσιμες και πάντα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τη διεπιστημονική ομάδα της υπηρεσίας μας.

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία και είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία.

Ο Προϊστάμενος του ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

Ανδρέας Μαρκόπουλος